2025, 6

МАУП
Міжрегіональна
Академія управління
персоналом

Збірник наукових праць

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ:
практичний досвід

Випуск 6

Хмельницький, 2025

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ ІНСТИТУТ
імені Блаженнішого Володимира, Митрополита Київського і всієї України
Приватного акціонерного товариства «Вищий навчальний заклад
«Міжрегіональна Академія управління персоналом»

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ: ПРАКТИЧНИЙ ДОСВІД

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

Випуск 6

Хмельницький - 2025

УДК 001.2:[008+37, 001.2:[008+37
ББК 74.48я44
А 161

Академічна доброчесність: практичний досвід : зб. наук. пр. / гол. ред. Л. Г. Білий. Хмельницький : Вид-во МАУП, 2025. Вип. 6. 102 с.
НДДКР УкрІНТЕІ: 0123U104483

У збірнику наукових праць вміщено статті та тези виголошені на науково-практичному семінарі «Академічна доброчесність: шлях до забезпечення якості освіти», що відбувся у Хмельницькому інституті МАУП 21 жовтня 2025 року.

Редакційна колегія:

Головний редактор: Білий Л. Г., кандидат педагогічних наук, доцент, директор Хмельницького інституту МАУП.

Члени редакційної колегії:

Авсієвич А.В., доктор філософії в галузі права; **Гаюр І.Й.,** кандидат юридичних наук; **Гуменникова Т.Р.,** доктор педагогічних наук, професор; **Гуменюк А.Ф.,** кандидат економічних наук, доцент; **Дацюк О.А.,** кандидат богослов'я; **Жданкіна Л.К.,** кандидат юридичних наук; **Коломієць О.М.,** кандидат філологічних наук; **Костенко Д.В.,** кандидат педагогічних наук, доцент; **Олійник В.В.,** кандидат педагогічних наук, доцент; **Осмолян В.А.,** кандидат юридичних наук; **Охман О.В.,** кандидат юридичних наук; **Парандій В.О.,** кандидат історичних наук, доцент (відповідальна за випуск).

Рецензенти:

Семенець-Орлова І.А., *доктор наук з державного управління, професор*

Лисенко С.О., *доктор юридичних наук, доктор наук з державного управління, професор*

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
Хмельницького інституту
ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом»
(протокол № 9 від 27 жовтня 2025 р.)

© Хмельницький інститут
Міжрегіональної Академії управління персоналом, 2025
© автори статей

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА…… 8

Білий Л.Г., Парандій В.О.
ФОРМУВАННЯ ПОЛІТИКИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ДОСВІД ХМЕЛЬНИЦЬКОГО ІНСТИТУТУ МАУП……. 10

Гуменюк А.Ф.
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК ОСНОВА ЕФЕКТИВНОЇ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ…….. 15

Джурік А.Ю., Шемерда О.В.
ВПЛИВ АКАДЕМІЧНОЇ НЕДОБРОЧЕСНОСТІ НА ІМІДЖ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ…….. 19

Кравець Н. П.
ДОТРИМАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ – ШЛЯХ ДО УСПІХУ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

ADHERENCE TO ACADEMIC INTEGRITY – THE PATH TO A SUCCESSFUL MASTER'S THESIS…….. 24

Лукаш О.В., Мехед О.Б.
ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ МАЙБУТНІХ БІОЛОГІВ І МЕДИКІВ У СУЧАСНОМУ ЦИФРОВОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ

FORMING A CULTURE OF ACADEMIC INTEGRITY FOR FUTURE BIOLOGISTS AND MEDICAL PROFESSIONALS IN THE MODERN DIGITAL EDUCATIONAL ENVIRONMENT…….. 31

Любчиков Р.Є., Матюшко С.М.
ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ЗАПОБІГАННІ АКАДЕМІЧНОМУ ПЛАГІАТУ В НАУКОВИХ РОБОТАХ БІОЛОГІЧНОГО ПРОФІЛЮ

INFORMATION TECHNOLOGIES IN PREVENTING ACADEMIC PLAGIARISM IN SCIENTIFIC WORKS OF A BIOLOGICAL PROFILE…….. 42

Лось І.В., Перевалов О.Ю.
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК ОСНОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ЕТИКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН

ACADEMIC INTEGRITY AS THE BASIS OF PROFESSIONAL ETHICS OF FUTURE TEACHERS OF NATURAL DISCIPLINES……. 48

Лаврова О.Г.
ТРАНСФОРМАЦІЯ АКАДЕМІЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА САМООЦІНКИ ПІДЛІТКА…….. 56

Оліх Г.І.
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ У ФОРМУВАННІ КУЛЬТУРИ ЯКІСНОЇ ОСВІТИ……... 60

Осьмачко О.М., Федун О.М.
ВИКОРИСТАННЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ПРИ НАПИСАННІ СТАТТІ «ОРНІТОКОМПЛЕКСИ ПАРКІВ І ПРИРІВНЯНИХ ДО НИХ ТЕРИТОРІЙ М. ЧЕРНІГІВ»

APPLICATION OF ACADEMIC INTEGRITY PRINCIPLES IN WRITING THE ARTICLE «ORNITHOLOGICAL COMPLEXES OF PARKS AND EQUIVALENT TERRITORIES IN THE CITY OF CHERNIHIV»……. 64

Фурман Я.І., Шемерда О.В.
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ
ЯК ОСНОВА ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ТУРИЗМУ……. 68

Храбан Т. Є., Храбан М.І.
ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ДЛЯ ВИЯВЛЕННЯ АКАДЕМІЧНИХ ПОРУШЕНЬ: АВТОМАТИЧНИЙ АНАЛІЗ ТЕКСТІВ, КОДУ, ГРАФІЧНИХ МАТЕРІАЛІВ

ARTIFICIAL INTELLIGENCE FOR DETECTING ACADEMIC MISCONDUCT: AUTOMATED ANALYSIS OF TEXTS, CODE, AND GRAPHIC MATERIALS……. 74

Шемерда В.Є., Шемерда О.В.
ФОРМУВАННЯ АНТИПЛАГІАТНОЇ СВІДОМОСТІ МАЙБУТНІХ НАУКОВЦІВ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ ЯК СКЛАДОВА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ…. 82

Ященко І.О., Дергозій А.В.
ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ ТА ЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ У МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я

DIGITAL TOOLS AND ETHICAL APPROACHES TO BUILDING ACADEMIC INTEGRITY IN FUTURE PUBLIC HEALTH PROFESSIONALS…….. 88

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ…… 96

УДК 378.22.091.322:001.891:174.7-028.42]:376-056.3

Кравець Н. П.,
кандидат педагогічних наук, доцент
(м.Київ)

ДОТРИМАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ – ШЛЯХ ДО УСПІХУ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

ADHERENCE TO ACADEMIC INTEGRITY – THE PATH TO A SUCCESSFUL MASTER'S THESIS

Якісні зміни у вищій освіті викликали нові підходи до організації освітнього процесу, зокрема до організації науково-дослідної роботи студентів.

Навчаючись у вищому навчальному закладі, студенти виконують самостійні наукові дослідження: тези, наукові статті, курсові роботи, кваліфікаційні магістерські роботи. Готуючи кожну наукову роботу, часто стикаються з певними труднощами, пов'язаними як з проблемами викладу матеріалів наукового дослідження, так і з його належним оформленням.

Ефективність науково-педагогічного дослідження залежить від якості побудови основних елементів його структури: вибору об'єкту і предмету дослідження, формулювання його мети, завдань і гіпотези, характеристики основних методологічних і теоретичних позицій, вибору та здійснення основних теоретичних і експериментальних методів

дослідження, аналізу отриманих результатів, формулювання висновків і науково-практичних рекомендацій. [3].

Труднощі виникають під час вибору та оформлення методики констатувального або формувального (навчального) етапів експериментів, інтерпретації кількісних та якісних результатів дослідження, зокрема щодо оформлення таблиць, діаграм тощо. Неабияких зусиль докладають студенти

для доведення достовірності та репрезентативності отриманих результатів, намагаючись не допускати плагіату. Щоб не було порушень академічної доброчесності, знайомимо з особливостями плагіату: самоплагіат, фабрикація, копіювання, парафрази, списування тощо.

Належне вирішення зазначених вище питань вимагає володіння цілісним уявленням про наукове дослідження як складну систему, що складається з нерозривно поєднаних компонентів, випадання одного з яких призводить до порушення цілісності системи, зокрема уваги до дотримання академічної доброчесності студентами. Зважаючи на це, в УДУ імені Михайла Драгоманова прийнято положення «Про академічну доброчесність в Українському державному університеті імені Михайла Драгоманова». У положенні вказується, що академічна доброчесність є одним з основних принципів діяльності університету та складовою системи внутрішнього забезпечення якості освітньо-наукового процесу. Академічна доброчесність полягає в дотриманні етичних принципів та визнаних законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу, зокрема студенти під час навчання, готуючи наукові роботи: реферати, тези, статті, курсові роботи, кваліфікаційні бакалаврські та магістерські роботи [5].

Академічна доброчесність – (пер. з англ..) academic integrity – ктегорія, система правових та морально-етичних принципів і правил під час здобуття вищої освіти та надання послуг із вищої освіти.

Питання академічної доброчесності розглядали відомі українські науковці: В. Зінченко, Т. Тимочко, О. Коробкіна, В. Шерстюк, С. Мельничук, Т. Яворська та інші.

Будучи ключовим елементом сучасної освіти, академічна чесність забезпечує об'єктивність і достовірність освітнього процесу та наукових досліджень [2, с. 14]. Академічну доброчесність В. Зінченко вважає надважливим складником вищої школи як соціального інституту, оскільки поняття академічна доброчесність включає в себе такі цінності: запобігання шахрайству, фальшуванню та плагіату, підтримка академічних стандартів; чесність і ретельність у дослідженнях та науковому видавництві[3, с. 199].

На факультеті спеціальної та інклюзивної освіти з першого курсу студентів залучають до наукової роботи завдяки участі в науковому гуртку та опануванні дисциплін: «Основи наукових досліджень» (рівень бакалаврату) і наукового семінару «Основи підготовки наукового дослідження» (рівень магістратури). Спочатку проводиться опитування: що і як вчили писати в школі (замітки на уроках з різних дисциплін, конспектування: як правильно працювати з науковою літературою). Готуючи студентів до виконання наукової роботи, проводимо роботу в два попередніх етапи: вибір теми дослідження та особливості академічної доброчесності. Працюємо за матеріалами з УДУ імені Михайла Драгоманова [5]. Щоб доцільно вибрати тему курсової чи магістерської

роботи, насамперед консультуємо, як правильно працювати з науковою літературою. Це сприяє розширенню знань про теми наукових робіт, їхні особливості, зокрема структуру. Як готувати наукове дослідження, як працювати з науковою літературою студенти першого курсу магістратури опановують на заняттях з наукового семінару. Навчальна програма наукового семінару «Основи підготовки наукового дослідження» складається з двох модулів, охоплює 3 кредити. Змістовий модуль 1: «Академічна доброчесність як чинник реалізації державної політики зі збереження якості освіти» реалізується за чотирма темами. Опрацьовуючи матеріал першого модуля, студенти знайомляться з принципами академічної доброчесності та етапами академічних взаємовідносин. Увага звертається як на дотримання академічної доброчесності, так і на шляхи подолання академічної недоброчесності. Робота над змістовим модулем 2: «Теоретико-методичні основи підготовки та оформлення кваліфікаційної магістерської роботи» полягає в оволодінні особливостями підготовки матеріалу кваліфікаційної магістерської роботи. Як свідчить досвід, студентам найважче готувати «Вступ» до наукової роботи, складовими якого є: актуальність дослідження, мета, тема наукової роботи, об'єкт, предмет, наукове або теоретичне значення роботи, практичне значення, , завдання дослідження, методи дослідження та ін. Тому спочатку опрацьовуємо особливості роботи з науковою та науково-методичною літературою, щоб не було плагіату. Звертаємося до Положення «Про академічну доброчесність вУкраїнському державному університеті імені Михайла Драгоманова». Потім аналізуємо структурні компоненти

наукової роботи. Попередня робота з науковою літературою дозволяє зібрати матеріал для магістерської роботи. Анкета допомагає визначитися з темою наукового дослідження, його актуальністю, метою.

Студенти першого курсу магістратури проходять спеціальну навчальну педагогічну практику, під час якої аналізують наукові статті, складають списки наукової літератури, обирають теми магістерських робіт, Допомагають правильно підготувати матеріал «Методичні рекомендації з підготовки магістерської роботи».

Працює науковий гурток, на засіданнях якого обговорюють новини, що стосуються сучасних наукових досліджень. За результатами курсових і магітерських робіт студенти готують тези, наукові статті, виступають на засіданнях студентського наукового гуртка, студентських наукових конференціях факультету, університету. Готують наукові роботи для участі у Всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт, де неодноразово завойовували призові місця, у Всеукраїнських та Міжнародних наукових конференціях. Отже, курсові роботи допомагають підготуватися до написання кваліфікаційної магістерської роботи. Студенти опановують особливості оформлення списку використаних джерел за Національним стандартом України ДСТУ 8302:2015 та APA.

Активне впровадження принципу академічної доброчесності стане джерелом стимулювання процесу підвищення якості освіти та наукових досліджень в українських університетах[1].

Злагоджена робота сприяє тому, що підготовлені студентами наукові роботи успішно проходять перевірку на плагіат.

Значна увага приділяється ознайомленню з методами математичної статистики, з ознайомлення з особливостями обстеження, акцентується увага на недопустимості присвоєння чужих результатів, тобто плагіату. Також на сьогодні в наукових дослідженнях увага звертається на застосування штучного інтелекту. Зі студентами обговорюються всі «за» і «проти» щодо його використання під час підготовки наукової роботи. Усі курсові та магістерські роботи спеціально організована комісія з академічної доброчесності перевіряє щодо наявності плагіату. Злагоджена робота сприяє тому, що підготовлені студентами наукові роботи успішно проходять перевірку на плагіат.

Список використаних джерел та літератури:

1. Бабух І. Б., Нікіфоров П. С. Академічна доброчесність як імператив освітнього процесу в системі вищої школи //Науковий вісник Полтавського університету економіки і права, 2024. Вип. 2 (112). Серія: Економічні науки С.60-65.

2. Білик В. В., Шпильова В. О., Козинець А. О. Академічна чесність та її впровадження у вищій освіті і вплив інноваційних технологій //Український журнал прикладної економіки та техніки, 2024. Том.9. № 3. С. 10-15.

3.Зінченко В. Академічна доброчесність як основа сучасного процесу //Актуальні питання гуманітарних наук, 2020. Вип. 31. Т.3. С. 198 -205.

4. Основи наукових досліджень: навчальний посібник /укл. Кравець Н. П. Видання 3-є, випр. і доповнене. К.: Вид-во НПУ імені М. П.Драгоманова, 2020. 74 с.

5. Положення «Про академічну доброчесність в Українському державному університеті імені Михайла Драгоманова». К.: УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023. 10 с. https://udu.edu.ua/images/data_file/pologennya/polog_academ_dobro.PDF